

Kirjoituskilpailun 9 parasta. Paremmuusjärjestyksessä 1-3

1.

Kirjoittaja Päivi Lassila

Lumikki ja haapa

Se oli talvinen iltapäivä, muistaakseni. Sairaalan piha oli puhtaan valkoisen lumen peitossa. Olin huoneessa, johon saapuisit hetkenä minä hyvänsä. Olin pedannut sänkyysi pehmeimmän tyynyn ja paksuimman täkin, mitä vaatevarastosta löysin. Se mitä tiesin sinusta oli, että nuori nainen, aneurysma puhjennut hiihtolenkillä, ennuste huono, tajunnantaso olematon. Vilkaisin vielä ikkunasta, siellä satoi lunta.

Saavuit osastolle iltapäivällä osaston ruokailun aikoihin. Hento pieni nainen, iho valkoinen kuin lumi, hiukset mustat kuin eebenpuu, Lumikki ajattelin. Elämä, minkä kepposen teitkään.

Päivät, viikot ja kuukaudet kuluivat, sinä olit omassa maailmassasi, täysin meidän hoitojen varassa. Juttelin sinulle siinä hoitojen lomassa ihan arkipäiväisiä asioita, muun muassa, millainen sää on ulkona, mitä Suomessa ja maailmalla tapahtuu ja niin edelleen. Välillä näytti siltä, kuin katsoisit suoraan ihan hetkisen ja sitten taas olit poissa.

Huoneesi täyttyi ystäviesi tuomisista, korteista, kukista ja maskoteista. Ystäväsi olivat aarteita, tulivat kitaran kanssa ja soittelivat, lauloivatkin. Usein näin heidän lähtevän suru kasvoillaan ja pelkäsin, että he eivät jaksaisi palata, mutta aina nuo sinun rakkaat kanssakulkijasi palasivat. Omaisesi olivat myös erittäin tärkeitä, he lukivat sinulle ja ottivat vuoteesta pyörätuoliin, veivät ulos haistelemaan kevättä, syksyä ja talvea.

Ikkunasi takana kasvoi suuri haapa. Keväällä se puhkesi elämään, havisutti lehtiään koko ihanan kesän ja syksyllä tuuli irrotti viimeisetkin lehdet. Talvella puu sai soman lumikuorman oksilleen. Voi nämä meidän vuodenaikamme, mikä rikkaus ja voimavara.

Lääkärien ennuste oli toivoton. Aivokuvasi näytti huonolta, edistymistä ei tapahtunut ja sinä käperryit koukkuun. Polvesi koskettivat jo nenänpäätä. Aika kului. Jälleen satoi lunta, olin yövuorossa. Nostin sälekaihtimet ylös, taivas oli pilvetön. Tahdoin, että näkisit tähdet. Puuhastelin siinä huoneessa, vaihdettiin vaippa, käännettiin asentoa, pöyhittiin tyynyä, suoristettiin raajoja. Siinä puuhaillessa tulin jälleen sanoneeksi niin kuin monta kertaa aiemminkin: ”Sanoisit jotakin, yhden sanan, niin tiedän, että olet läsnä.” Radio soi hiljakseen huoneessa, kellon viisareiden ääni oli unettava. Lämpöpatteri siinä takanani lämmitti viluista hoitajaa. Ja sitten se tapahtui, avasit silmäsi, onneksi kollegani sattui pistäytymään huoneessa, muuten en olisi uskonut ihmettä, sillä hänkin kuuli, että sanoit näin: ”Täytyyhän minun, kun kerran pyydät.” Tilanne oli niin ihmeellinen lähes taianomainen, ihmeiden yö. Sinä hymyilit ja katsoit suoraan silmiin. Siitä yöstä alkoi toipumisesi, askel askeleelta vahvistuit.

Haapa alkoi jo olla täynnä lehtiä, sinä päivänä se havisutti niitä terhakkaasti. Sanoinkin sinulle, että se soittaa ilosointujaan sinun kunniaksesi. Hiukset kuin eebenpuu, sinä lähdit ja heilautit kättäsi onnellisena. Minäkin olin onnellinen ja jälleen kerran uskoin ihmeisiin.

2.

Kirjoittaja Taija Niiniviita

Sydän kädessäni

Ennakkotieto päivystykseen tuli yöllä. Nuorten miesten vene oli kaatunut ja heitä etsittiin pimeällä järvellä. Seuraava tieto päivystykseen tuli ambulanssista. Pojat olivat löytyneet kylmettyneinä ja yhtä heistä elvytettiin. Keskussairaalaan oli kohteesta matkaa puolisen tuntia, lähimpään yliopistosairaalaan kaksi tuntia. Käytössä ei ollut tuolloin vielä mekaanisia painantaelvytyslaitteita. Potilas päätettiin tuoda ensivasteen avustuksella elvyttäen lähimpään sairaalaan. Keskussairaalan päivystyksessä valmistauduimme potilaiden tuloon hakemalla kaikki mahdolliset lämmityslaitteet ja lämpimät nesteet valmiiksi.

Elvytettävän potilaan ydinlämpö oli tullessa 25,6°C. Aktiivista lämmitystä ja elvytystä jatkettiin kaikin tavoin. Kirurgian takapäivystäjä päätti, että rintaontelo avataan ja elvytystä jatketaan avosydänhierontana. Tällaista toimintaa ei kukaan ollut keskussairaalan päivystyksessä ennen nähnyt. Kun levitin oli saatu paikalleen, sanoi kirurgi minulle, että ”noh tyttö steriilit hanskat käteen ja pumppaamaan.” Vedin hanskat käskystä käteeni, mutta vastasin, etten kyllä osaa antaa mitään avosydänhierontaa. Kirurgi ohjeisti ottamaan sydämen käteen vaan ja puristamaan sen verran, kun lihas antaa periksi. Ja näillä ohjeilla mentiin.

Aluksi sydän oli kylmä ja kova. Sitä ei juurikaan saanut puristettua. Kollega kaatoi koko ajan rintaonteloon lämmintä nestettä. Jossain vaiheessa sydämen lämmitessä, se alkoi tuntumaan kimmoisalta. 55 minuutin kuluttua sydän lähti värisemään kädessäni. Koitimme defibrilloida päitsimillä avoimen rintakehän läpi, mutta se ei tuottanut tulosta. Piti jatkaa käsin sydämen pumpaamista. Hetken kuluttua sydän alkoi hitaasti sykkiä kädessäni. Se tunne oli aivan käsittämätön. Vaikka elvytystä oli takana pari tuntia, alkoi nuoren miehen elimistö liikehtiä lähes heti sydämen käynnistyttyä. Potilas sedatoitiin ja siirrettiin teho-osastolle.

Pari vuoden kuluttua tapahtuneesta olin järjestämässä opintopäiviä, joiden ensimmäisen päivän aiheena oli hypoterminen potilas. Saimme kyseisen miehen kertomaan kokemuksestaan opintopäiville. Se tunne, kun hän saapui ja kättelin häntä, oli yhtä upea kuin aiempi sydämen käynnistymisen kokemuskin. Minä olin pidellyt tämän miehen sydäntä kädessäni.

3.

Kirjoittaja nimimerkki Eppu

”Köh köh”

Olin viime vuosikymmenen puolivälissä töissä terveystieteiden päivystyksessä ja iltavuorossa meitä hoitajia oli aina vain kaksi. Työparina ”luukulla” oli perushoitaja, ja minä olin se, joka teki tarvittavat hoitotoimenpiteet. Olin ollut pois työpisteeltäni muutaman minuutin. Kun tulin takaisin ja istuin koneen ääreen katsomaan, mikä on potilaslistan tilanne, kiinnitin huomiota aulasta kuuluvaan, tasaisesti toistuvaan ”köh köh”-yskähdykseen. Listalta huomasin, että poissaoloni aikana oli tullut 2-vuotias tyttö, jonka tulosityyksi oli kirjattu ”maitoallergia, syönyt suklaata”. Menin aulaan. Tytön nenästä valui kirkasta räkää, suusta sylkeä ja hän tosiaan yskähti vähän väliä. Sanoin hänelle ja saattajana olleelle isälleen, että ”mennäänpä tuonne toimenpidehuoneeseen vähän katsomaan”.

Mentiin, ja kurkkasin tytön nieluun: se oli lähes umpeen turvonnut, noin lyijykynän paksuinen aukko enää jäljellä. En miettinyt sekuntiakaan: vetäisin adrenaliinit ruiskuun ja pistin ne hänelle pyllykannikkaan. Sitten kävin huikkaamassa lääkärille, että ”tuletko toimenpidehuoneeseen HETI, kun ehdit?”. Hän ilmeisesti kuuli äänestäni, että nyt on kiire ja tulikin heti, kun sai edellisen ulos ovesta. Tyttö voi siinä vaiheessa jo hyvin, mutta isä ei tainnut käsittää tilanteen vakavuutta. Lääkäri kirjoitti heille Epipen-reseptin ja vannotti soittamaan vastaisuudessa ambulanssin. Sanoin hänelle, kun oltiin kahden, että ”anteeksi, etten kysynyt lupaa adrenaliinin pistoon”. Hän vakuutti ja kiitteli, että olin toiminut täysin oikein - ilman nopeaa reagointiani tyttö olisi tukehtunut siihen odotusaulan sohvalle. Jälkeenpäin kyllä vähän tärisytti...

4-9.

Kirjoittaja Marjatta Janhila

Syntymä ja Kuolema

Minun muistoni on lähes viidenkymmenen vuoden takaa. Olin nuorena sairaanhoitajana tullut osastolle yövuoroon. Siellä oli potilaana nuori mies, joka sairasti loppuvaiheen vatsasyöpää. Tämä "Pekka" oli vielä opiskelija ja avioitui sairaalan lastenosastolla lastenhoitajana työskentelevän "Marjan" kanssa, vanhempien vastusteluista huolimatta. Marja odotti heidän yhteistä lastaan ja oli viimeisillään raskaana.

Kun tulin työvuoroon oli pariskunta kahdestaan omassa huoneessaan, tunnistuen Pekan elämän lopun lähenevän. Toiveena oli että isä saisi vielä nähdä lapsensa. Siitä he keskustelivat, kun Marja huomasi lapsiveden valuvan lattialle, synnytys oli alkanut. Liikuttavien hyvästien jälkeen vein Marjan paareilla seuraavaan kerrokseen synnytysosastolle. Siellä kerroin kätilöille herkän tilanteen, jossa kilpailtiin ajan kanssa. Näkisikö isä lapsensa? Marja jäi synnyttämään ja minä kiirehdin osastolle Pekan luo.

Pekan huoneessa oli lääkäri ja kaksi sairaanhoitajaa. Elämänlanka oli jo katkeamaisillaan ja koetimme helpottaa hänen oloaan. Lääkäri koetti lääkkeillä pitkittää elämää. Se ei onnistunut. Pekka huokaisi viimeisen huokauksensa. Samalla hetkellä soi osaston kansliassa puhelin. Synnytysosastolta ilmoitettiin terveen pojan syntyneen.

Marja sai kuulla Pekan kuolemasta samalla. Pekan huoneessa kerroimme isävainajalle pojan syntymästä. Hetki oli niin liikuttava, että itkua emme pidätelleet. Syntymä ja Kuolema sivusivat toisiaan.

Pekan vanhemmat tulivat myöhemmin katsomaan poikaansa. Otimme osaa suruun ja onnittelimme isovanhempia. He siirtyivät yläkertaan tervehtimään miniää ja pojanpoikaa.

4-9.

Kirjoittaja Meeri Hietämäki

Kiitos

Kansliassa on puheensorinaa, kun aamuvuorolaiset antavat raporttejaan iltavuorolaisille. Hetken kuluttua laskeutuu hiljaisuus. Rakastan tuota hiljaisuutta, se tuntuu joka kerran yhtä hyvältä. Hiljaisuus rauhoittaa mieleni.

Katsahdan muistiinpanojani iltavuoron potilaista. Aloitan kierroksen, käyn tapaamassa potilaitani ja esittäydyn niille, joita en ole ennen tavannut ja tervehdin tuttuja. Yhdessä huoneessa, sängyssä makaa nainen, jonka olen tavannut aiemminkin. Kutsutaan häntä Annaksi. Anna on hiukan pyöreä, ystävällinen ja hiljainen. Anna on huoneessa yksin, hän on tullut takaisin sairaalaan kipujen vuoksi. Rintasyöpää on leikattu ja hoidettu sytostaateilla ja sädehoidoilla, mitään ei ole enää tehtävissä. Juttelen hetken Annan kanssa, näen kivun ja kärsimyksen hänen kasvoiltaan ja vartalon liikkeistään. Annan on vaikea hengittää. Tällaisina hetkinä elämä tuntuu niin kovin epäreilulta.

Kysyn Annalta, onko hänellä läheisiä, jotka olisivat tulossa käymään. Ei, ketään ei ole, vain vanhemmat, jotka asuvat tunnin ajomatkan päässä ja he ovat jo iäkkäitä. Hän ei ole kertonut vanhemmilleen, kuinka huono hänen tilanteensa on. Iltavuoron ollessa rauhallinen käyn usein hänen luonaan juttelemassa ja huolehdin kipulääkityksestä.

Illan edetessä ymmärrän, että aika alkaa olla vähissä, elämänlanka hiipumassa. Kysyn uudelleen läheisistä, voisiko vanhemmille kuitenkin soittaa, voisiko vanhemmat kuitenkin tulla. Anna taitaa itsekkin ymmärtää saman asian kuin minä. Hän pyytää, että soittaisin hänen vanhemmilleen, kertoisin tilanteen ja pyytäisin tulemaan. Menen kansliaan ja etsin puhelinumeron. Puhelin hälyttää ja puhelimeen vastaa iäkäs nainen. Kerron tuolle naiselle hänen tyttärestään. Nainen lupaa, että he lähtevät miehensä kanssa heti tulemaan.

Hetken aikaa istun hiljaisessa kansliassa. Tartun uudelleen puhelimeen ja soitan päivystävälle lääkärille. Kerron tilanteesta, lääkäri on kanssani samaa mieltä. Vanhemmille voisi tarjota mahdollisuutta rauhoittavaan lääkitykseen, jotta he jaksaisivat olla tyttärensä tukena.

Osastolle saapuu iäkäs pariskunta toisiaan tukien. Tarjoan mahdollisuutta rauhoittavaan lääkitykseen, kumpikin tarttuu mahdollisuuteen. He kokoavat itsensä ja surunsa ja menevät tyttärensä luo. Koko illan he istuvat hänen vieressään ja silittelevät aikuista lastaan ja juttelevat rauhallisella äänellä.

Iltavuoron lähestyy loppuaan, iäkkäät vanhemmat alkavat väsyä ja päättävät lähteä yöksi kotiin lepäämään. Hyvästelen heidät ja toivotan turvallista kotimatkaa. Käyn vielä Annan luona toivottamassa hyvää yötä. Anna tarttuu käteeni ja sanoo vain yhden sanan: ”Kiitos”. Ennen kuin vuorokausi ehtii vaihtua, Anna on päässyt kivuistaan.

4-9.

Kirjoittaja nimimerkki Sydämen asialla

Jos sulla vaan on aikaa

Aamu valkenee aurinkoisena uutuuttaan kiiltävän sairaalan ulkopuolella. Kävelen töihin, hissillä kellarikerrokseen. Radiokanavan aamuohjelma pauhaa korvanapeissa. Vaihtaessani työvaatteet päälle kuuntelen, kuinka juontajat vitsailevat takavuosien kohujulkiksesta, kunnes on aika siirtyä radion kepeään kuplivasta maailmasta tähän hetkeen. Hississä törmään työkaveriin. "Oliko sulla vapaa viikonloppu?" "No joo, mulle osui jotenkin hämmentävästi kolmosen vapaat." "Onpa kiva! Mikä vuoro sulla on tänään?" "Pitkä päivä, sama huomenna." "Mulla onneksi vaan aamu."

Hyvän huomenen toivotukset kahvihuoneessa, omat tavarat laukkukaappiin ja päästämään yöhoitajat nukkumaan. Yövuorossa on normaaliin tapaan ollut puuhastelua, 12 tuntia on mennyt reippaasti. Yökköjen levottomat jutut useamman valvotun yön jälkeen tartuttavat riehakkaan tunnelman myös aamuvuorolaisiin. Kahvit menevät yhdeltä jos toiselta väärään kurkkuun, kun työkaverit yllyttävät toinen toistansa lennokkaampaan tarinointiin.

Luen tietokoneelta potilaiden kuulumiset. Tilaan osastolle esitilatut verituotteet, jotta voin antaa aamupäivän aikana tarvittavan tankkauksen eräälle kotiinlähtijälle. Toisen potilaan verenpaine on ollut normaalia matalampi ja tajunnantaso heikentynyt. Potilaan omainen on tarvinnut yöllä paljon tukea hoitajalta tilanteen käsittelyyn. Kolmannella potilaalla on ollut pahoinvointia ja päänsärkyä. Yö on ollut katkonainen.

Aamupäivä kuluu ohi kuin huomaamatta. Verinäytteet, aamuläkkeet, lääkärinkierto. Oksennuksen siivoaminen, veriviljelyt ja kuumeen lääkitseminen. EKG:n ottaminen, punasolujen antaminen, potilaan kotiutus suunnitelman tarkistaminen. Verenpainoiden jatkuva kontrollointi, nopeasti aloitettava Ringer-täyttö. Aamun verinäytteiden tulosten tarkistaminen. Informaatio lääkärille alhaisesta natriumtasosta ja uusien nestepullojen tekeminen. Kipulääkeinfuusion aloittaminen.

Menen pahoinvoivan ja päänsärkyisen potilaan huoneeseen. Hoitotoimien jälkeen potilas nappaa kiinni hiuksistaan ja vetää. Käteen jää tukko tummia hiuksia. Hän tarkastelee niitä hetken totisena. Seurailen, miten tämä reagoi. Valmistaudunko lohduttamaan, yritänpö ohjata ajatukset muualle? Toteanko, että potilas näyttää upealta ilman hiuksiakin?

"Kato nyt, taas mun hiukset lähtee! Äiti lupasi, että kun lähdetään kotiin, niin se ajelee mun hiukset pois. Tosi ärsyttävää kun nää tippuu ja sitten ne kutittaa. Voitko leikkiä mun kanssa noilla hevostallilegoilla siihen asti, että äiti tulee kaupasta?"

Kun lähden huoneesta, elämän epäreiluus kuristaa kurkkua. Ala-asteikäisen lapsen syöpä on uusinut nyt kolmatta kertaa. Tunne on karistettava harteilta sen muutaman metrin aikana, kun menen toiseen huoneeseen lähettämään taaperon vanhempineen kotiin hoitajaksolta.

Lapsi pyörii kuin pieni hyrrä ympäri huonetta, vanhempia naurattaa. He vitsailevat, että heitä on johdettu harhaan, kun sytostaattien on kerrottu väsyttävän lasta. Äiti toistelee epäuskoisena, että heillä on jäljellä enää yksi osastojakso ennen hoidonlopetustutkimuksia. "Mitenköhän me osataan olla, kun saadaan alkaa elää ihan perusarkea ilman tätä osastoa?" Perheen lähtiessä taapero lähettelee hoitajille lentosuukkoja. Työkaveri innostuu leikkimään tämän kanssa kilpajuoksua hisseille. Me muut tietysti kannustamme taaperoa.

Kolmannen potilaan verenpaine on ollut matala koko päivän, syketaso on korkea, kun teini-ikäisen sydän yrittää sinnitellä. Äiti ja isä istuvat lapsen vuoteen äärellä. Avioero syöpähoitojen aikana on repinyt perheen erilleen, mutta nyt vanhemmat keskittävät kaiken huomion lapseensa. Tarkistan, että kipulääkettä menee tarpeeksi, kysyn vanhemmilta tarvitsevatko he jotain. Kumpikaan ei vastaa. Ollessani huoneen ovella kuulen hiljaisen, itkua pidättelevän äänen. "Voisitkohan sä jäädä meidän kanssa tänne hetkeksi. Jos sulla vaan on aikaa." Raskas, rakas sairaanhoitajuus.

Kirjoittaja Hanni Harjula

Oodi perheelle

Tämän työn merkittäviä kohtaamisia muistellessa, ajattelee helposti niitä lukemattomia potilaita ja omaisia, joiden rinnalla on kulkenut niin hyvien kuin huonojen uutisten tullessa. Liian usein myös viimeisellä matkalla. Jotta kaiken sen jaksaisi, tapahtuu kuitenkin merkittävimmät kohtaamiset ohimenevinä hetkinä kansliassa tai lääkehuoneessa. Nopeina sananvaihtoina, joissa parhaimmillaan puolesta sanasta tietää, missä kollegan ajatus tänään kulkee.

Nurinkurinen joukko eri-ikäisiä ja taustaisia, vähemmän hentoja, ei niin valkoisiakaan, sisaria ja veljiä, joiden kanssa jakaa ison osan elämästään, mitä omituisimpina kellonaikoina, arkena ja pyhänä. Työperhe, joka tuntee sinusta puolen, jota oikea perheesi ei ehkä koskaan näe.

Merkittävin kohtaamiseni hoitotyössä ei ole siis se satavuotias, joka itki äitiään ja rauhoittui kun lauloin Sinistä unta. Ei edes se rouva keuhkoembolian kanssa, joka osastolle tullessaan huudahti: ”Nyt olen hyvissä käsissä, te tytöt hoiditte miestäni viime vuonna, kun hän kuoli.” Merkittävin kohtaaminen on MET-hälytykseen päättyneen yövuoron jälkeen olkapäälle laskeutuva kollegan käsi, joka sanoo ”päästä jo irti, lähdetään kotiin, seuraava vuoro jatkaa”. Opiskeluaikojen ohjaaja, jota jännityksissäni sanoin vahingossa äidiksi ja jota nyt saan jo sanoa rakkaaksi kollegaksi. Tai se toinen kollega, joka kysyy suoraan väsymyksen hetkellä, että pitäiskö sun jäädä hetkeksi huilaamaan, me tarvitaan sua vielä monta vuotta.

Se hersyvä nauru, jolle ei meinaa tulla loppua. Jonka jälkeen loppuvuoro vajaamiehityksellisenä maanantainakin menee kuin siivillä. Yön tunteina puhutut huolet ja jaetut ilot. Loputtomien kohtaamisten kautta rakennettu perhe, jota ilman ei jaksaisi päivä toisensa jälkeen siivota petipaikkaa seuraavalle potilaalle tulla.

Kirjoittaja Tiina Ala-Rantala

Voi Salli, Salli

Kiireinen ilta, sairaalaosasto täynnä. Tuona iltana olimme huuhdelleet dreenejä, vaihtaneet vaippoja, syöttäneet, ohjanneet ja kävelyttäneet ikäihmisiä. Mukaan sopi myös mielenterveyskuntoutuja, joka ei terveydentilansa vuoksi pystynyt omassa asumispalveluyksikössään asumaan. Hän suri oloaan osastolla, olisi halunnut lähteä, oli vaativa ja soitti 5 min välein kelloa. Päihdekatkolainen, joka oli kahden viikon juomaputkensa päätteeksi päättänyt taas raitistua. Vapiseva, nälkäinen mies, miten auttaa häntä, jotta hän saisi elämän syrjästä kiinni? Työpaineita lisäsi kaksi muistisairasta rouvaa, jotka kellon edetessä iltaan saivat vain vauhtia kulkemiseen ja kyselivät meiltä, kenellä meistä olisi auto, jolla pääsisi takaisin Härmään. Me vakuuttelimme kerta toisensa perään, ettei meillä ole kenelläkään korttia. Ollaan nyt vain täällä ja pidetään huolta toisistamme. Se rauhoitti hetkeksi. Ilta palaa jaettiin ja lääkkeet suuhun huolehdittiin. Päihdekuntoutuja hyppäsi tupakalla, ja vähän väliä oli seurattava, tuleeko hän takaisin, vai lähteekö pimenevään yöhön. Huonokuntoisia ikäihmisiä paljon, hengenahdistusta ja jalkojen kantamattomuutta. Ahdistava olo itsellä, miten kaikki taas ehditään tekemään. Ilta palaa kerääntyä syömään muutama ihminen, myös nämä muistisairaavat rauhoittuvat leipänsä ja viilinsä ääreen. Hän, joka oli koko ajan lähdössä, alkoikin laulaa: ”Maa on niin kaunis, kirkas luojan taivas”. Lauloin itse mukana ja liikutuin syvästi. Koko pöytäseurue unohti hetkeksi kaiken muun ja lauloivat mukana. Musiikki rauhoitti meidän kaikkien mielen hetkeksi.

Kiireet jatkuivat, iltatoimet tehtiin ja potilaat huolehdittiin sänkyyn. Muistisairaavat toistuvasti tulivat pois huoneistaan kyselemään, missä olemme ja missä heidän äitinsä ja isänsä ovat. Päihdekuntoutuja viimein rauhoittui, Diapamin saatuaan. Toivottavasti hän saa nyt nukuttua, huomenna on uusi päivä. Mielenterveyskuntoutuja oli edelleen ahdistunut, asento ei ollut millään tavalla hyvä, ja tuttuja ohjaajiaan kaipasi. Kun viimein kaikki oli saatu siltä iltaa tehtyä ja istuimme kirjaamassa, tuli kansliaan muistisairas rouva huojuen, päällään jonkun toisen asiakkaan Puma-verkkarit. Hän istuutui geriatriseen tuoliin, joka oli siinä käytävällä. Nousin tuoliltani, istuuduin hänen viereensä ja sanoin: ”Voi Salli, Salli, Salli, mitä ihmettä me sinun kanssasi tehdään?” Salli katsoi minua ja kysyi, että mikä minun nimeni on? Vastasin, että Tiina olen. Salli tokaisi: ”Voi Tiina, Tiina, Tiina, mitäs sinä siihen sanot?”

Otin Sallia käsikynkästä kiinni ja kävelimme yhdessä hänen huoneeseensa ja peittelin hänet vuoteeseen. Hän halusi, että siunaan hänet ja luin iltarukouksen. Kiitollisena lähdin myöhemmin töistä. Elämää täynnä ollut ilta vuoro oli saatu päätökseen.

4-9.

Kirjoittaja nimimerkki Jaana Talvikki

Mitä kuuluu sinulle?

Mitä kuuluu sinulle,
jonka hiuksia ja kyyneleitä
jäi tuoliini
sinun itkiessäsi syövän leviämisen
pelkoa?

Mitä kuuluu teille kaksosille,
jotka sairastuitte kolmivuotiaina
leukemiaan, molemmat?

Mitä kuuluu sinulle,
jonka vauva kuoli synnytyksessä,
joka jouduit lähtemään synnytyssalista
tyhjin käsin?

Entä mitä kuuluu sinulle,
joka silmät säihkyen lähdit
luotani viimeisen kerran
kiitollisena saamastasi avusta?

Entä sinulle,
jonka saattelin rajan yli,
kun sinä jo kovasti olit menossa?

Mitä kuuluu sinulle,
jonka harhat veivät mukanaan,
jota monet pelot ahdistivat?

Mitä kuuluu sinulle, pieni potilas,
jonka keuhkovaltimo puhkesi
rutiinitoimenpiteen yhteydessä?

Entä mitä kuuluu minulle,
sairaanhoidajalle,
jonka ikkunalla loistaa
punainen joulutähti.

Jaana Talvikki
Marraskuu 2019